

Dış Ticaret

Aralık 2015

Sercan Pişkin

piskins@tskb.com.tr

Dış ticaret rakamlarının kompozisyonu beklediğimiz yönde değişiyor. Aralık ayında AB pazarında, parite kaybına rağmen, dolar bazında daralma eğilimi sona erdi. Ortadoğu'da riskler uzun vadeli seyrini korurken, Rusya'nın Aralık ayında uyguladığı ambargo hissedilmedi.

Aralık ayında dış ticaret açığı, önceki yılın aynı ayına göre, %27'lik düşüşle 6,2 milyar dolara geriledi. Geçen yılın aynı ayında dış ticaret açığı 8,5 milyar dolar düzeyindeydi. Geçen yıla göre oldukça düşük seyreden enerji fiyatlarının olumlu yansımaya devam ettiği toplam ithalat, geçen yılın aynı ayına göre, %17,5 düşüşle 18 milyar dolara çekilirken, ihracat ise, AB pazarındaki olumlu seyre karşılık Ortadoğu ve Rusya pazarlarındaki olumsuzluklara paralel, %11 azalarak 11,8 milyar dolar seviyesine geriledi.

Ihracat (Milyar USD)	Ara-14	Ara-15	%	Oca-Ara 2014	Oca-Ara 2015	%
Toplam	13.26	11.8	-11.0%	157.61	143.95	-8.7%
Yatırım (Sermaye) Malları	1.46	1.43	-2.1%	16.11	15.40	-4.4%
Hammaddede (Ara Malları)	5.82	4.93	-15.3%	75.17	68.48	-8.9%
Tüketim Malları	5.8	5.24	-8.9%	65.09	59.19	-9.1%
Diğerleri	0.2	0.2	-13.0%	1.24	0.88	-29.0%

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Böylelikle, ithalatın ihracattan daha fazla gerilemesi neticesinde 2014 yılında 84,5 milyar dolar olan dış ticaret açığı 2015 yılında 63 milyar dolara gerilerken, ihracatın ithalatı karşılama oranı 5 puan artarak, %70 seviyesine yükseldi. 2015 yılında bir önceki yıla göre 21,5 milyar dolar azalan dış ticaret açığına en büyük katkı enerji açığındaki 15,5 milyar dolarlık azalmadan geldi.

İthalat (Milyar USD)	Ara-14	Ara-15	%	Oca-Ara 2014	Oca-Ara 2015	%
Toplam	21.79	17.99	-17.4%	242.17	207.22	-14.4%
Yatırım (Sermaye) Malları	3.81	3.28	-13.91%	36.00	34.90	-3.1%
Hammaddede (Ara Malları)	15.07	12.13	-19.5%	176.72	143.30	-18.9%
Tüketim Malları	2.86	2.55	-10.8%	29.00	28.59	-1.4%
Diğerleri	0.05	0.03	-40.0%	0.45	0.43	-4.4%

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

AB pazarında toparlanma sürüyor...

Aralık ayında en fazla ihracat yapılan 10 pazarın 7'si daralırken, 3'ünde büyüme gözlemlendi.

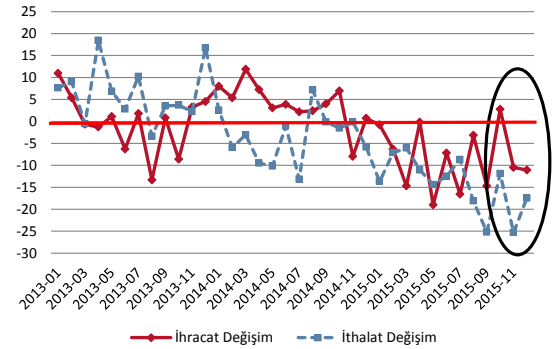
Aralık ayında Fransa ve Almanya'ya yapılan ihracat, önceki yılın aynı ayına göre, sırasıyla, %6 ve %1 oranında düşerken, İtalya, Hollanda ve İngiltere pazarlarında ise, sırasıyla, %11, %5 ve %1 oranında artış yaşandı. İspanya pazarında ise yıllık bazda bir değişim gözlemlenmedi. Aralık ayında toplam ihracat %11 daralırken AB-28 bölgesine yapılan ihracatın %1,7 büyümesi bölgedeki toparlanmanın devam ettiğini gösteriyor. Başta Almanya olmak üzere tüketici güven endekslerinin pozitif seyrettiği AB ülkelerindeki bu olumlu gelişmenin önümüzdeki aylarda da sürmesini bekliyoruz.

Dolar bazında ihracat yapılan pazarlarda ise düşük seyreden enerji fiyatları ve artan jeopolitik riskler olumsuz yönde etkili olmaya devam ediyor.

Aralık ayında Rusya'nın uyguladığı ambargonun etkisi oldukça sınırlı kaldı. İki ülke arasında yaşanan gerginlik öncesi yılın ilk 11 ayında %39 daralan Rusya pazarında Aralık ayında bazı ürünlere uygulanan sınırlama sonrasında yıllık daralma %39,5'e yükselmiş oldu. Ambargonun bir aylık etkisinin 31 milyon dolarla sınırlı olduğunu, aylık toplam ihracat üzerinde %0.2'lik etkiye sahip olduğunu hesaplıyoruz.

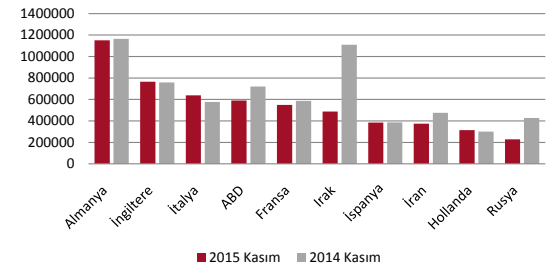
Irak pazarında Eylül ayındaki %33'lük ihracat daralmasına müteakip Ekim ayında %2'lik ihracat artışı sağlanmıştı. Ekim ayındaki bu artış geçen yılın düşük baz etkisi oluşturmasından kaynaklanıyordu. Nitekim Ekim 2015 ihracatı yıllık artış sağlamasına rağmen Ekim 2013 ihracatının hala %17 gerisinde bulunuyordu. Ancak Kasım ve Aralık aylarında ihracatın düşük baz etkisine girilmesine rağmen, yıllık, sırasıyla %16 ve %56 daralması, mevcut şartlar altında, 2013 yılı seviyesinin yakalanmasının oldukça güç olduğunu gösteriyor.

İthalat ve İhracat Aylık Değişim

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

En çok ihracat yapılan 10 ülke

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Geniş ekonomik sınıflandırmaya göre ihracat Aralık ayında sermaye, ara ve tüketim mallarının üçünde düşüş gösterirken, toplam ihracat içinde %46 ağırlığa sahip ara malları ihracatındaki %15'lik daralma toplam ihracatın gerilemesinde en etkili kalem oldu. Toplam ihracatın %41'ini oluşturan ve yılın ilk 11 ayında ortalama %9 daralan tüketim malları ihracatı ise Aralık ayında %9 gerileyerek önceki aylara benzer bir seyir izledi. Aralık ayı tüketim malları ihracatındaki düşüşte dayanıklı tüketim malları ihracatındaki %19'luk daralma ön plana çıkarken, binek otomobil ihracatı ise tüketim malları arasında artış kaydeden iki kalemden biri oldu.

Sektörel açıdan bakıldığında 22 imalat sanayi alt sektörünün 20'sinde ihracat daralması gözlemlendi. Özellikle imalat sanayi ihracatı içinde payı görece yüksek olan ana metal sanayi, gıda ve tekstil kalemlerindeki, sırasıyla, %35, %16 ve %5,5'lik düşüşler toplam imalat sanayi ihracatının %10,8 daralmasında belirleyici oldu. Öte yandan, motorlu kara taşıtı ve römorklar kalemi ise önceki aylardaki olumlu performansını koruyarak Aralık ayında, yıllık, %3,7 artış kaydetti.

İthalattaki düşüşte ara malları etkili oldu.

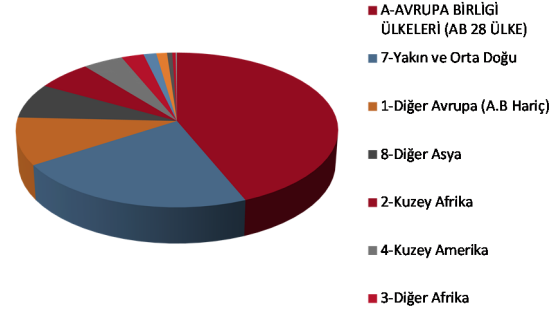
İthalata geniş ekonomik sınıflandırma tarafından bakıldığında, %68 ağırlığa sahip olan ara malları ithalatındaki %20'lik düşüş, önceki aylarda olduğu gibi, ithalattaki daralmada belirleyici olduğu görülüyor. Öte yandan, sanayi için işlem görmüş ve görmemiş hammadde ithalatındaki keskin gerileme Aralık ayında sanayi üretiminin zayıf gelebileceğine dair sinyal veriyor. Ek olarak, Aralık ayında tüketim malları ithalatı, en fazla ağırlığa sahip olan binek otomobiller ithalatındaki %9,3'lük düşüşe paralel, %10,7 geriledi.

DEĞERLENDİRME

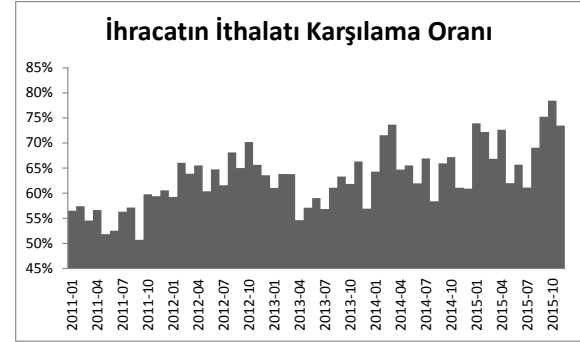
Önümüzdeki dönemde, Çin ekonomisinin belirgin bir şekilde yavaşlaması, Amerikan Dolarının diğer para birimlerin karşısındaki değerli konumu ve İran'a uygulanan ambargonun kaldırılmış olması sebebiyle 30-35 dolar bandında salınan petrol varil fiyatındaki aşağı yönlü baskının 2016 yılında da süreceğini, dolayısıyla toplam ithalattaki enerji kaynaklı daralmanın devam edeceğini düşünüyoruz.

Öte yandan, hem dış ticaret gelirleri dramatik bir biçimde azalan hem de jeopolitik risklerin uzun süredir devam ettiği enerji ihracatçısı Ortadoğu bölgesinin, 2016 yılında, %0'a yakın büyümesi ve Rusya ekonomisinin %0.6 daralması bekleniyor (World Bank Global Economic Prospects, 2016). Durum böyle olunca 2016 yılında AB pazarındaki toparlanma toplam ihracatımızın seyrinde belirleyici olacaktır. Son 5 ayda AB pazarına yapılan ihracattaki iyileşme eğiliminin devam etmesini alternatif pazarlardan gelecek potansiyel kayıplara karşı oldukça olumlu değerlendiriyoruz.

Sonuç olarak, devam etmekte olan risklere rağmen, iç talepteki ılımlı seyir, düşük petrol fiyatları ve AB pazarındaki toparlanma eğilimiyle birlikte dış ticaret açığındaki iyileşmenin önümüzdeki aylarda da devam edeceğini tahmin ediyoruz.

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

TSKB

Ekonomik Araştırmalar M¼d¼rl¼g¼

research@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

(90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2016 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngör¼len bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğ¼er başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağılı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğ¼er bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahh¼d¼nde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağılı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğı yatırım fiyatı veya değ¼eri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değışmenin yatırımın değ¼eri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğ¼erleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr

